

**CHARAKTERYSTYKA POPULACJI JASZCZURKI ZWINKI
[*LACERTA AGILIS* (LINNAEUS, 1758)]
W REZERWACIE KADZIELNIA W KIELCACH
W WARUNKACH ANTROPOPRESJI**

CHARACTERISTIC OF *LACERTA AGILIS* L. POPULATION IN THE KADZIELNIA
RESERVE IN KIELCE UNDER THE IMPACT OF ANTROPOGENIC

Jakub Stępień

Słowa kluczowe: *Lacerta agilis*, Dyrektywa Siedliskowa, zagrożenie zwierząt

Key words: *Lacerta agilis*, Council Directive, threat to animals

Szczegółowe badania i inwentaryzacja płazów (*Amphibia*) i gadów (*Reptilia*) na terenie aglomeracji Kielc prowadzona była w latach 2003–2005 przez Ichnowską-Korpulę, która udokumentowała na tym obszarze 6 gatunków gadów. Były to: *Lacerta agilis* (jaszczurka zwinka), *Lacerta vivipara* (jaszczurka żyworodna), *Anquis fragilis* (padalec zwyczajny), *Natrix natrix* (zaskroniec zwyczajny), *Coronella austriaca* (gniewosz plamisty) i *Vipera berus* (żmija zygzakowata). Badaniami objęto 4 obszary o warunkach zaspokajających wymogi bioekologiczne odławianych gadów. Jednym z nich był obszar rezerwatów położonych w obrębie granic administracyjnych Kielc, tj. Karczówka, Ślichowice, Kadzielnia. W badaniach Ichnowskiej-Korpuli stwierdzono, że *Lacerta agilis* (jaszczurka zwinka) jest gatunkiem absolutnie stałym (GAS), którego areal występowania obejmuje wszystkie obszary poddane badaniom. Ponieważ jednym z najważniejszych zadań krajów członkowskich Unii Europejskiej dotyczących ochrony przyrody, narzuconym przez dyrektywę 92/43/EWG o ochronie siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Council Directive 92/43/EEC...), zwanej Dyrektywą Siedliskową, jest utworzenie Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 i utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez zabezpieczenie

rodzajów siedlisk zagrożonych lub reprezentatywnych dla wyróżnionych regionów biogeograficznych, a także zabezpieczenie egzystencji roślin i zwierząt, uważanych za zagrożone i rzadkie na terenie Wspólnoty, wydaje się konieczne cykliczne prowadzenie badań oceniających kondycję siedlisk poprzez ocenę obecności gatunków objętych działaniami ochroniarskimi.

W założonych badaniach autorskich zwrócono uwagę na jeden z inwentaryzowanych gatunków, jaszczurkę zwinkę (*Lacerta agilis*), ponieważ jest to gatunek podlegający ścisłej ochronie, popularnie występujący.

Celem prowadzonych badań była ocena obecności gatunku po upływie 10 lat od badań prowadzonych przez Ichnowską-Korpulę na terenie rezerwatu Kadzielnia (fot. 1). Uzasadnienie wyboru obszaru badań wynikało z położenia rezerwatu w centrum miasta, a w związku z tym silnej antropopresji, ciągłego użytkowania amfiteatru znajdującego się w jego granicach i oddziaływania ruchu samochodowego na trasie przebiegającej w bezpośrednim jego sąsiedztwie.

Wyniki badań pozwoliły na wyciągnięcie wniosków dotyczących obecności gatunku w badanym siedlisku.

1. Inwentaryzowane osobniki zbliżone są wymiarami do maksymalnych osiągniętych przez gatunek, co wskazuje na bogatą, zróżnicowaną i łatwo dostępną

bazę pokarmową.

2. Przeważającą część populacji stanowią samice (fot. 2).

3. Preferencje siedliskowe jaszczurki to niskie trawy, porastające wystawy południowe, gatunek stwierdzano także na obszarze podmokłym, zacienionym, pod kamieniami, co może świadczyć o bogatej na tym terenie bazie pokarmowej.

4. Gatunek ciągle utrzymuje się w rezerwacie mimo wzmożonego ruchu turystycznego, wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych i remontowych amfiteatru oraz wzmożonego ruchu samochodowego.

5. Populacja jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*) posiada dużą możliwość tolerancji na zróżnicowane warunki środowiskowe.

Materiał przedstawiony na konferencji:
International Conference "Bioindication as challenge
in modern environmental protection"
Kielce–Sobków 10–13.09.2013 r.

Fot. 1. Rezerwat Kadzielnia, obszar badań (fot. J. Stępień)

Fot. 2. Jaszczurka zwinka [*Lacerta agilis* (Linnaeus, 1758)] (fot. J. Stępień)